

CALENDARELE POPORULUI ROMÂN

„Plouă în mai, se face mălai” sau Sfinți, „pluvioși”
de Florar -Gherman și Ioan Fierbe Piatra

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ
*Independența
prin Cultură*

Florar, Frunzar sau Ierbar, așa cum era cunoscută în cultura noastră tradițională, luna mai aduce an de an o adevărată explozie vegetală, de unde și abundența sărbătorilor populare dedicate naturii și a ritualurilor de protecție a recoltelor. Încă din prima zi a lui mai, se împodobeste cu flori și spice de grâu un pom de Armindenii - zi de început a verii, patronată de profetul Ieremia. Adus cu o zi înainte din pădure, pomul se așează în fața casei, unde rămâne până la vremea secerișului, urmând să întrețină apoi focul pentru coptul pâinii din grâu nou. Protejată împotriva grindinii și vijeliei prin interdicții de lucru, ziua de Armindenii era dedicată petrecerilor câmpenești, la care se bea vin pelin, de unde și denumirea de „ziua pelinului” sau „ziua bețivilor”.

Sărbătorile populare din luna mai au generat numeroase obiceiuri și practici sezoniere, cele mai multe pentru fertilitate agricolă și animală. Ropotinul sau Marțea Țestelor, Luna rătăcită, Matcălaul și Joile Verzi se alătură sărbătorilor de sorginte mitologică ori religioasă - Rusaliile, Todorusalele sau Sfredelul Rusaliilor, Moșii de lapte, Ispasul (Paștele cailor), Neideile lui Ispas, Sfinții Constantin și Elena (Constantinu puilor), Sfântul Irimia (Sărbătoarea boilor).

Dintre acestea, două zile sunt dedicate unor sfinți patroni ai ploilor, care generează interdicții și practici de apărare specifice: Sfântul Gherman și Sfântul Ioan (cunoscut cu denumirea de Fierbe

Piatra).

Patriarh al Constantinoplei sub Anastasei al II-lea Artemie, Sfântul Gherman a rămas, în tradiția populară, stăpân al stihilor (în special ploaia și vântul). Ghermanul era onorat mai cu seamă de agricultori și crescătorii de vite, care credeau că sfântul le protejează recoltele și animalele de viermi și dăunători, de unde și al doilea nume al zilei - Harmanul viermilor. Perioada coincide și cu debutul ploilor de primăvară, născând credința că Sfântul Gherman dezleagă apele văzduhului și eliberează grindina.

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ
*Independența
prin Cultură*

Ca să nu stârnească mânia sfântului, oamenii nu ies la lucrul câmpului de ziua lui, respectându-i autoritatea cerească, spre a fi protejați de vânt, ploi și piatră, dar și pentru bună recoltă.

În mediul păstoresc, Ghermanul era respectat cu aceeași strictețe, brânza fiind scoasă din putini și spălată, iar oile protejate de orice rană care ar fi putut prăsi (ghermăni) viermi, ca represalii la nesocotirea sărbătorii de către vreunul dintre ei.

Mai mult chiar, practicile feminine de înduplecare a Sfântului Gherman, spre oprirea prea multelor ploi de mai ori alungarea viermilor, vizau chiar un înconjur ritual ce trebuia dat ogorului, asigurând astfel belșugul la câmp și în gospodărie.

Cel de-al doilea „sfânt pluvios” al lunii mai se sărbătorește pe 25 mai, ziua celei de a treia aflare a Capului Sfântului Ioan Botezătorul, în vremea Sfântului Patriarh Inatîe, în anul 860. În imaginarul popular, acesta devine Ioan Fierbe-Piatra, pentru că data sărbătorii se situează tot în perioada ploilor, sfântul putând să abată grindina, fulgerul și trăsnetul asupra pământului și oamenilor, fierbe piatra și o răstoarnă peste țarina celor care nu-i respectă ziua numelui. Cei ce lucrau în acest răstimp atrăgeau furia divină, declanșatoare de potop peste holde, urmând ca cei ce-l cinsteau pe sfânt să fie feriți de furtună și foc, de spirite rele și chiar de dureri trupești. Oricum ar hotărî sfântul însă, cumpăna vremii rămâne mereu aceeași, căci „maiul ploios e iunie frumos”, închizând cercul unui cosmos pe care mentalitatea populară l-a construit cu migală, cu respect și bun simț al proporțiilor.

Toate aceste credințe și practici țin, ca urmare, de o perfectă rânduială, de un echilibru stabil cu cerul, pământul și lumea al satului tradițional românesc, care continuă și azi să-și trăiască ciclurile vitale cu ardoare, într-un perpetuu timp al trăirii și al reînnoirii, merit să-l eternizeze.

Prof. drd. CORINA POPESCU